

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. április 5.

Csütörtök.

XXII. évfolyam. 28. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes száma ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petitsorokról, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

Az első érettségi vizsgálat.

Kézdivásárhely, ápril 4.

Jó két hónap választ el még az iskolai év végétől, de azért, hogy az közel van, tudjuk és érezzük mindnyájan. Ha az idő gyors haladása, a tavaszi szellő enyhe fuvalma, mely játszi kacérsággal legyengeti arcunkat, nem is figyelmeztetne erre, úgy is arra kellene gondolnunk, olvasva az intézetek igazgatóinak az érettségi vizsgálatra vonatkozó felhívásait, melyek a szellemi aratás közeledtén az előfutárjai.

E felhívások természetesen is, hiszen ha valaki elvégezte a gymnasium nyolcz osztályát, legfőbb vágyának kell lennie annak, hogy érettségi vizsgálatot tegyen, a mely aztán az élet pályáknak egész sokaságát nyitja meg előtte, s képesíti arra, hogy az élet küzdő porondján legjobb tehetsége szerint érvényesüljön.

Hogy manapság, midőn a legalacsonyabb pályák is qualificatiohoz vannak kötve, midőn a legtöbb hivatali állás betöltésénél is érettségre vannak tekintettel, mily nagy a jelentősége annak, azt bizonyítani fölösleges dolog.

Ily nagy fontosságú lévén az érettségi vizsgálat az ifjuság jövőjének, existenciájának a biztosítása szempontjából illik,

hogy midőn a kézdivásárhely — kantai főgymnasium igazgatójának az első érettségi vizsgálatra vonatkozó felhívása megjelent, annak jelentőségét úgy a székelység, mint Kézdivásárhely város szempontjából mérlegeljük és méltassuk.

Hogy Kézdivásárhelyen, a megye e legnépesebb területén egy főgymnasiumra szükség és mondhatjuk égető szükség van, azt bizonyítani annyi volna, mint szerezesen mosást végezni.

Mindennél ékeesebben beszél a tanulók létszáma, a mely e fiatal főgymnasiumot az erdélyi status legnépesebb gymnasiumai egyikévé avatta.

Kézdivásárhely városra nézve is igen fontos eseményt képez a főgymnasium kifejlesztése nem csupán azért, mivel ez intézetnek a becsét a forgalmi és gazdasági előnyök szerint kell mérlegelni, hanem azért is, mivel ez egy hazafias és kulturális becses biró drága depositum.

Ezek előre bocsátása után, azt hisszük, hogy mindenki egyet ért velünk, midőn kimondjuk, hogy az első érettségi vizsgálat, városunk kulturája történetében valóban fontos és nevezetes eseményt képez. S önkénytelenül az a kérdés támad elménkben, hogy kinek a műve az, hogy a négy osztályu gymnasium oly rövid idő alatt nyolcz osztályuvá fejlődött. Mindazok,

kiknek neve gymnasiumunk kifejlesztésével kapcsolatban van, oly egyének, kik nem vágnak a nyilvánosság olesó dicsőségére, hanem önmagukban, a jól végzett munka tudatában találják meg legszebb jutalmukat. Azonban a jelen esetben a hálátlanság rut bűnét követnők el, ha úgy a magunk, valamint Kézdivásárhely és Háromszékvármegye közönségének elismeréséből, hálájából és szeretetéből nem fonnánk öröközöld, hervadhatatlan koszorút azoknak homlokára, kik minden erejükből munkálnak a székely népnek, hazánk e keleti létfontartójának a haladásán, megélhetésén és boldogulásán.

Ezek között első helyet foglalnak el Gróf Majláth Gusztáv Károly, püspök, ki attól az időtől kezdve, midőn az erdélyi egyházmegye kormányzására, lelki igazgatására mindnyájunk nagy öröme bércezes kis hazánkba jött, a mai napig folyton munkál, fáradságot nem ismerve, a székelység jólétén, boldogításán és hatálykai Potsa József v. b. t. t., főispán, ki mint a főgymnasium főgondnoka s a statusgyűlésnek és az igazgató tanácsnak egyik legtekintélyesebb tagja, nemcsak nagy alapítványával, de fáradhatatlan és nagy összegre menő gyűjtéseivel s lelkes agitációjával örök érdemeket szerzett. Ezek között: Elischer József, a szebeni

TÁRCSA.

Magyar ifjakhoz.

Hallottam én is tömegek zaját,
Voltam már én is zugó fergetegben,
Midőn lelkünk egy láng szelte át,
Egy láng, egy érzés, szent és halhatatlan.
Magyar szabadság égi érzete
Minket is egykor végletekbe vitt.
Mit bánja, vérrel, sárral lesz tele
Az ifju szív, kit égi láng hevít?

Előttem most is társaim alakja,
— A régi emlék mind, mind felkerül —
A mint karunk a zászlót felragadja,
S ajkunkon a dal: rendületlenül!
Előttem sok, ki most csendes nagyon,
Higgadt és bölcs ur, lángja lelohadt,
Elég, ha biztos állásban vagyon,
Mit bán ő eszmét, hazát, nagyokat?

Hallottam én is tömegek zaját.
Tudom, mit ér az öblös pusztá hang.
Lelket komoly hit ha nem hatja át,
Csengő érez csupán a hívó harang.
Zajjal ne tüntess magyar ifjuság,
Szívben, elmében erősítsd magad,
A zaj mulandó, de egekbe hág
Komoly tudás, hit, s diadalt arat!

Előttem most is társaim alakja,
— A régi emlék mind, mind felkerül —
S multját közlünk már hány megtagadta,
A ki dalolta: rendületlenül!
Szíved szent lángja ne utczán lobogjon
S lobbanjon el, mint tűnek a szavak,
De mit most érzel, mindig szent maradjon
Magyar ifjuság, így fogsz győzni csak!

Haan Béla.

A hét retek.

Ha a csiki és háromszéki székely egy társaságba került, gyakran képezte és képezi ma is vita tárgyát: melyik megye lakossága elmaradottabb.

Egy csiki társaság végre rászánta magát, hogy megoldja a kérdést. Hosszas tanácskozás után abban állapodtak meg, hogy tegyenek egy tarisznyába hét reket, utazzanak Háromszékre s ha a háromszéki kitalálja mi van a tarisznyában és hany darab, akkor csakugyan a háromszékiek okosabbak.

Hárman indultak a tanulmányutra.

A szárazpataki határon — mely Csikmegyével határos — kaszált egy gazda. Szóba állottak a kaszás emberrel s mivel már fáradtak, éhesek és szomjasak voltak, — a kaszásnak pedig egy légely friss vize volt — a réten levő fa árnyékába letelepedtek fáradalmaikat kipihenni, meg salatozni.

— Mi járta vanak? — kérdi a kaszás székely.

Elmondják őszintén, mely után sok más beszéd-tárgy került elő.

Búcsuzáskor így szól a szárazpataki atyafi:

— Ne vigyék kendtek tovább a reketet, ugyanis megtöplösödik, adják nekem.

A csikiak megletekedezve, hogy elbeszélétek utjok célját, megütközve kérdik:

— Mit, hát kend tudja, hogy retek van a tarisznyában?

— Tudom bizony, még azt is, hogy hét retek van.

— Na, ördögadta, ha még keed is ilyen okos, milyen okos lehet a radrágos háromszéki?

Ezzel buson visszatértek s küldőjüknek beszámoltak az eredményről, megnyugva, hogy a háromszékiek okosabbak.

Az oláhfalvi fiu buja.

Házasodni akart az oláhfalvi fiu. Az apjáék kikerestek egy nekivaló becsületes leányt s azt mondták, hogy ezt vedd el fiam, mert evvel megélsz! Valamiért azonban a fiu nem kapott a szép menyasszonyon, hanem csak busult.

Az apja nem állhatta tovább, egyszer megkérdezte:

— Hát te meét vagy olyan szomorú, mintha az arrod vére folyna?

— Hej! — sóhajt a fiu — hogyne vaonék szo-

tankerület nagynevű igazgatója, ki mindig jó indulattal esüngött e gymnasiumon s ügyét meleg szeretettel karolta fel; Hassák Vidor, főgymnasiumunk érdemes igazgatója és Dr. Bánffy Zsigmond státusgyűlési tag, kik szintén munkások voltak gymnasiumunk kifejlesztésében és végül Pál István apátkanonok, kinek neve főgymnasiumunkkal teljesen össze van forrva. Az ő fáradozásának, az ő oroszlan munkájának köszönhető, hogy Háromszékvármegye kézdi-járása is immáron dicsekedhetik egy főgymnasiummal. Ha majd az utókor megírja a háromszékvármegyei tanítás és népnevelésügy történetét, bizonyára arany betűkkel írja fel annak a nevét, ki a zajt kerülve folyton dolgozott, folyton munkálkodott, tervezett fajának, a székely népnek a boldogítására.

Az első érettségi vizsgálat tételének appropójából azt kívánjuk, hogy a kézdivásárhely—kantai főgymnasium fejlődjék, viragozzék és hirdesse majd a késő századoknak is a tudomány szent ígét az Isten dicsőségére és édes hazánk hasznára.

Adj a Isten, hogy úgy legyen!

Biró Lajos.

Az indemnitás a pénzügyi bizottságban. Április 1-én folytatták a pénzügyi bizottságban az indemnitásról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Barta Ödön és Szederkényi Nándor reflektáltak az előadó és Széll Kálmán által elmondottakra.

Berzeviczy Albert óvatosan megpendítette a szólásszabadság túltengésének kérdését.

Széll Kálmán kifejtette beszédében, hogy a viszonyok mai állása méltán gondolkodásra ejtheti az embert. A kik a szólásszabadság hívei s abban az alkotmányosság kincsét látják — aggályoskodnak a viszonyok fejleményein. Felteszi a kérdést, nem volna-e jó a házszabályokat szigorítani? A helyzet annál rosszabb, mert a parlament funkciója megakadt. Olaszország sürgeti a kereskedelmi szerződés megkötését és a kormány nem felelhet, bujkálnia kell.

A katonai javaslatok elejtése reá nézve politikai becsületkérdés, mert még a múlt év tavaszán ígéretet tett annak keresztülvitelére s ezért szilárdan kifog tartani a végsőig.

Ha az ellenzék exlexbe kergeti — mivel a kormányzat gépezetének szünetelnie nem szabad — módot keres a kormányzat továbbvitelére, de a nemzetre bizza az ellenzék eljárásának megítélését.

Rakovszky István kijelenti, hogy a néppárt az indemnitást nem obstruálja meg.

A javaslatot a bizottság többsége elfogadta.

Magyar tisztek tömeges áthelyezése. Beavatott helyről jelentik, hogy a hadsereg rendeleti lapja a májusi előléptetések alkalmával nagyszámú áthelyezést fog közölni. Mintegy ötszáz magyar katonatisztet, aki jelenleg osztrák ezredekél szolgál, magyar ezredekhez helyeznek majd át és természetesen ugyanily számban helyeznek egyidejűleg osztrák tiszteket is a magyar ezredektől osztrákokhoz. Egy-egy ilyen áthelyezés mintegy 300 koronába kerül és így az ötszáz, illetőleg ezer tisztt áthelyezése vagy 300.000 koronával terheli meg a katonai kincstárt.

Főpapi kinevezések. A nagyváradi r. kath. püspökké ő felsége Szemerecsényi Pál szepesi püspököt nevezte ki. A kinevezést legközelebb publikálják. — Samassa József egri érseket a magyar kormány bibornokká való kinevezésére ajánlotta. A N. Fr. Pr. értesülése szerint a pápa az előterjesztést elfogadta.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ápr. 2-iki ülésében folytaták az újoncz-létszám megállapításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Jankovich Béla, Hegedűs Károly, Hilbert Károly, Molnár Ákos és Köller Tivadar függetlenségi s Zboray Miklós néppárti képviselők szólaltak fel, valamennyien a javaslat ellen. Ápril 3-ára szónokolt Csernoch János, Veszeloovszky Ferencz néppárti, Ugron Gábor, Rikosi Viktor, Ráth Endre, Gál Sándor és Molnár Jenő jelentkeztek.

„Salus reipublicae”

A parlamenti helyzet már élére van állítva. A kormány betértesztette a képviselőházban az újabb négy hónapra terjedő indemnítási javaslatot és így az ellenzéknek már a legközelebbi napokban döntenie kell további magatartásának módja felett. Ha gyorsan megszavazza a katonai javaslatot, hogy aztán az újabb indemnitást is megadja, nos, akkor minden jól van, akkor minden kellemetlenség, a nagy mulasztások dacára, melyek történtek, némileg még mindig jóra fordulhat. Erélyesebben fogunk dolgozni s ezzel sokat pótolhatunk.

magából 4 krajczárra egy kicsi pálinkát, sz, ugy es eladó! — Vaj igen Mózi! — mondja a másik — adok. Mivel azonban mérték nem volt, hát oda adta a hordócskát, hogy igyék egyet belőle. Mózi felvette a hordót, jót húzott belőle s fizetett érte 4 krt. A mint tovább mennek, akkor már Áronbá-nak kerekedett kedve egy kis pálinkára s most ő kért Mózitól 4 krért. Nemsokára ismét Mózi vásárolt a visszakapott pénzért — majd Áronbá is így tovább! — Egyszer egyiké lett a 4 kr; máskor a másiké . . . addig vándorolt, hogy mire beértek Brassóba, az egy négy krajczárossal kölcsönösen megvették egymás pálinkáját, nem maradt egyéb, mint a két üres hordó s négy krajczár.

Uj káplán.

Uj káplán érkezett egyik székely faluba. Az öreg plébánosnak szokása volt, hogy a templomból kijövet, megállott a cziinterem ajtaja előtt s ott híveivel eldiskurálgatott a napi események felett. Egy vasárnap az uj káplán végezte az isteni szolgálatot. Templomozás után oda szólott a plébános az ott álldogáló hívekhez:

— No, mit mondanak az uj káplánhoz?

A hívek lesütötték a fejüket, hallgattak, míg egyszer egyik okosabb végre megszólalt:

Istálom plébános ur, a biz a, ha kiolvas-hassa magát s kitakarodhatik, hát fáj pap lesz belőle.

De ha nem így lenne a dolog, ha az ellenzék tovább is obstruál a katonai javaslat ellen, ugyan ebben a sorsban akarná részesíteni az indemnitást is akkor Magyarországon a politikai helyzet nagyon rosszszul állna, így tudnia kell az ellenzéknek, hogy az akkor kifejlődő zűrzavaros és szomorú viszonyokért minden hiba, minden bűn ő reá, és kizárólag csak ő reá esik. Mert nem lehet kétségben arra nézve, hogy a kormány a katonai javaslatot visszavonni nem fogja, vissza nem vonhatja.

A többség s a többség vezetői a kormány kapitulálásának okvetlen kizártnak kell maradnia. Mert különben ez halálús dőfés lenne Magyarországon minden további fejlődésének.

A katonai javaslat tehat napirenden marad és ha az ellenzék, ha az indemnitást közbeszurnák, ezt is, megobstruálná, és már Kossuthék ki is jelentették, hogy ez az eset fog bekövetkezni, akkor belemegyünk, megint csak az ellenzék által kényszerítve, az ex lex állapotba.

Ez az állapot persze nem lehet olyan, hogy május 1-től kezdve — mert ekkor lesz vége az addig megszavazott indemnitásnak, a kormány a hivatalnokoknak fizetést, a hadseregnek zsoldot nem fizet, a szelvényeket nem váltja be, szóval az államgépezetet megállítja s az állami kötelezettségeknek nem tesz eleget. Tehát ez fog történni, aminek a „salus reipublicae suprema lex esto”, — az állam jólléte a legerősebb kötelezettség — legmagasabb törvénye szerint történnie kell, a kormány iparkodni fog, hogy az állam politikai és gazdasági fejlődését minden rázkódástól megővja, melyet az ellenzék kiméletlen fellépése okozhatna. Persze akkor aztán keresnie kell a kormánynak az egyedül lehetséges orvoslást és ekkor ki fog tűnni, milyen a hangulat az országban, kinek ad a nemzet igazat: az ország javiért aggodó kormánynak, mely a többséggel becsületes munkában egyesülve Magyarország haladására törekszik, vagy az erőszakos, pártbefolyásán kívül semmi mással nem törődő ellenzéknek.

IRODALOM.

Csulak Lajostól, ettől a termékeny és kitűnő tollu székely írótól pár héttel előbb jelent meg egy új könyv: „Góbéságok” ezimmet a könyvpiacon.

E lapok szerkesztője ez értékes könyvet nekem adta ki ismertetésre s én ha sulyos körülményeim miatt kissé késve is de örömmel teszek eleget azon valóban kedves kötelességnek, hogy főlhívjam a lapunk olvasóinak becses figyelmét.

Az okos gyermek.

A székely, ha több gyermeke van, rendesen így gondolkozik: egyet itthon hagyok pdloznyuknak, hadd legyen valaki, ki boltom után ezt a kicsi birtokot megvájja — (mi azt teszi, hogy nem szeretné, hogy a familia kipusztuljon) — többit pedig tanítatom, hadd legyen belőle odaki vaj pap, vaj mester. Ha pedig véletlen a gyermeknek a tanulás nem izlik, azt akkor adja mesterségre. Így járt egy székely, kiaz ő Jancsikáját beadta Brassóba susternek. Jancsikát már az első napokban elküldötte a majiszer csirizért, de miután még járatlan volt a városban, megmagyarázta neki: — Bemegy abba a boltba, látod, melyik előtt az a szekér áll s kérsz 4 krajczárért csirizt.

Jancsika elfut nagy vigan, de csakhamar visszatér csiriz nélkül.

— Hát mi baj? — kérdi a majiszer.

— Csak ezért jövék vissza — felel a fiu — hogy ha a mig én addig a boltig megyek, az alatt az a szekér onnan elmegy, hát én akkor melyik boltba menjek beé?!

A székely végrendelete.

Két székely illogatott a koresmában, egy öregebb és egy fiatalabb. — Hallotta-e Jancsibá — kórdi a fiatal — hogy Csiri Feribá meghaót?

moru, mikor nekem egy olyan idegen fehérnépet kell megvennem.

— Oh beh bolond vagy te! — Sz'en más es csak ugy vaót véle! Eén es idegen fehérnépet vettem meg.

— Met a nem igaz! met kiednek könnyű vaót, met kied édes anyámat vette meg, eőkememe pedig osztáng nem idegen.

Négy krajczárért pálinka!

Régen szabad volt a székelyeknek kisüstell pálinkát főzni. Abból rájok nézve igen sok előny származott. Először, hogy nem kellett pénzzel vegyék a drága és mégis egészségtelen masina-pálinkát; azután a moslékkal 2—3 rendbeli sertést meghizlaltak, a miből sok jó pénzt kaptak; harmadszor nem dőzsöltek annyit a koresmában, mint most; negyedszer: jobban értékcsitették a gabonájukat, mert: ötödször a felesleges pálinkát 10—12 kupás rdócskákban Brassóban a százsz bürgereknek, hol nyiltan, hol titokban eladták. Történt abban az időben, hogy két székely ember egy-egy hordócska pálinkával ahátukon elindultak Brassóba, hogy ott eladják. A mint mentek, bizony csak elfáradtak s néha leültek pihenni! Egy ilyen pihenés alkalmával az egyik székelynek eszébe jutott, hogy jó lenne egy kis pálinka! Hiszen ott volt a hordócska, de azt nem akarta megkezdni . . . Oda szól a társához: — Áronbá! adjon kied nekem a

A „Góbéságok“ ezim alatt a székely népet van valójában ismertette, adomákban, tréfákban, humoros ötletekben furfangos históriákban, melyekről elmondhatjuk, hogy kivétel nélkül érdekesek a megvásárlásra és átolvasásra. Csulak Lajos teljes igyekezettel azon volt, hogy az adomákat „székely nyelven“ adja vissza, s ez sikerült is. Jóízű dolgok egytől-egyig, s már csak ezért is érdemes volt az összegyűjtés, mert a haladó század fejlődő kultúrája erős küzdelmet folytat a népszokásokkal. Nemesak ruházatát, őseitől örökölt tiszta erkölcsét és más tulajdonságait váltotta fel a székelység, az idegen áramlat befolyása alatt; hanem egyszerű, sokszor bizony nehezen érthető nyelvjárását is készült elfelejteni. Ezeket mentette meg az elkallódástól Csulak Lajos, kinek már több kötet elbeszélése, meséje és ifjúsági irata jelent meg, s a sajtó ezeket teljes elismeréssel is méltatta.

Szóval Csulak Lajos munkája minden székely emberre nézve egy valóban becses és értékes mű, melyet hazafias kötelessége volna minden székely embernek megrendelni.

Épen azért szívesen és a legmelegebben ajánljuk a közelgő húsvéti ünnepek alkalmából lapunk olvasóinak becses figyelmébe a kötetet, melynél alkalmasabb húsvéti ajándékot nem is adhatni. Ára 2 korona, kapható a Jókai nyomd. részvénytársaság kiadó-hivatalában Sepsiszentgyörgyön vagy bármely kereskedő utján.

Mai tárcánkban a kötetből is kedves mutatót közlünk.

B.

NAPI HIREK.

— **Kinevezések.** A m. kir. igazságügyi miniszter Vajna Zoltán székelyudvarhelyi kir. törvényszéki írnokot kinevezte ugyanoda kir. segédtelekkönyvvezetővé. Teutsch Károly székelyudvarhelyi segédtelekkönyvvezetőt pedig az oklándi kir. járásbíróshoz telekkönyvvezetővé.

— **Miniszteri elismerés.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Scheidl Gyulának, a sósmezői m. kir. állami népiskola kiváló tevékenységű tanítójának — a magyar nyelv sikeres tanításáért elismerését nyilatkoztatta sőt egyúttal száz korona állami jutalomban is részesítette. A miniszteri elismerés méltó munkást ért. Scheidl Gyula egyike a vármegye legintelligensebb, leghazafiasabb gondolkozó tanítóinak, ki kötelességének mindenkiben megfelelni törekedett e fontos órállomáson.

— **Dr. Haan Béla,** kézdívasárhelyi kir. törvényszéki bírónak, lapunk nagyrabecsült, érdemes

— Én nem, — felel a más.

— Mert meg. Há azt hallotta-e, hogy testamentumot is csinált?

— Én nem — felelt ismét az öreg.

— Met csinált, s ugy hagyta, hogy aszongya: azt a tehént, a ki elbogarozott, hagyja az öcsének, ha megkerül s ha meg nem kerül, akkor az ekliézsiának.

Kerülő szókkal.

Régebben, mikor a székelyek között nem valami jó ajánlat volt az, ha valaki Bukarestet is megjárta, történt, hogy a Kajesa József uram Juliska a valami tekergővel beszökött Romániába. Sok idő múlva aztán egyszer hazakerült nagy cifrán kiöltözve. Abban az időben igen nagy feltűnést keltő esemény volt. Hiába! Még éltek a jó erkölcsök! Sokáig képezte beszéd tárgyát Juli a falunak. A hazajövetelt egy szemérmes kis leány is meghallotta s az édes anyjának így beszélt el: Jajj eédős anyám! aszongya vala Gyuri bátyám, hogy tám beszélt volna ángyom, mintha hallotta volna a soguramtól, hogy az alszegben ugy hallatszodnék, mintha tám Kajesa Juli hazajött volna Bukarestből!

munkatársának, mai tárczarovatában közölt „Magyar Ifjakhoz“ ezimű aktuális szép versére e helyen külön is fölhevjuk t. olvasóink figyelmét.

— **Kinevezés.** Gf. Majláth Gusztáv Károly püspök Molnár Mihály gelenczei r. kath. tanító nyugalmába helyezésével megüresedett állásra Pán-
ezél József ottani segédkantort rendes tanítónak ennek helyébe pedig Márton Mihályt segédkantorrá és tanítónak nevezte ki.

— **Nagy alapítvány a kézdívasárhelyi r. kath. főgymnasiumnak.** Kézdívasárhely jeles születettének: Andrassy János, nagyváradi apátkanonoknak nemes szívből, bőkezű áldozatkészségben méltó társa akadt. Buzás Mihály, tiszti kanonok, esikszentmártoni főesperes plebános, ki a múlt század hatvanas-hetvenes éveiben Bereczkben plebánoskodott, a nagylelkű alapító, a ki rövid szenvedés után, áldásos életének 72-ik évében március hó 24-én hunyt el Csikszentkirályon s március 26-án ugyanott temették el őriási részvételt. A boldogult egy 10.000 korona értékű esikszentkirályi becsőségét a kézdívasárhely-kantari r. kath. főgymnasiumnak hagyta elidegeníthetetlen örök alapítvánnyal s ezzel, mint a nagyszívű Andrassy János apátkanonok is szintén 10.000 koronás alapítványával, örök időkre megörökítette tisztelemtől nevével nemesak főgymnasiumunk történetében, de a székelység szívében is. Örökre áldott legyen emléke.

— **Nyugalomba vonulás.** Kézdívasárhelyi id. Kovács Bálint, kásonyifalvi kir. postamester, Ifj. Kovács Bálintnak, a kézdívasárhelyi m. kir. posta- és táviróhivatal derék vezetőjének édes atyja, ki ez állásában 53 esztendőig a legnagyobb megelégedésre szolgálta a posta ügyet s a közönség érdekeit: a napokban nyugalomba vonult. A kolozsvári kir. postaigazgatóság — mint értesülünk — méltányolni óhajtvaa hosszas és a kötelességek hű, pontos teljesítésében kimagasló hazafias és lelkes szolgálatot, megleghangu elismerését nyilatkoztatta az aggkora miatt visszavonult postamesternek s illetékes uton legfelsőbb elismerésre is felterjesztette. Soká élvezze a jól megérdemelt nyugalmat.

— **Halálozás.** Székula Adél, élete 43-ik évében, hosszas betegség után, Szentkatalinán meghalt.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Iníze János kézdívasárhelyi asztalos ifjú felesége sz. Szűcs Anna, folyó hó 3-án reggel öngyilkossági szándékból revolverrel föbe lőtte magát. A lövés nem okozott azonnal halált, de súlyosan megsebesítvén a szerencsétlen asszonyt, beszállították gyógykezelés végett a kézdívasárhelyi Rudolf-kórházba.

— **Leány-estély.** Az 1903. ápril. 18-án megtartandó leány-estélyre nagyban folynak az előkészületek, a rendezőség a napokban bocsátja ki meghívóit, s az abban olvasható tartalmas program már előre egy kedélyes est élvezetességével kecsegtet. Az estély műsora ugyanis a következő: 1. Melodráma: előadják Kovács Ella és Welareiter Vilma 2. Dialog: előadják Szini Erzsike és Zikariás Erzsike. 3. Zongorajáték: Benkő Iréntől. 4. Daloló: éneklj ***** 5. Táncz kivilágos virradtig.

— **Szociálista negyülés.** Budapesten a szociálisták vasárnap délután nagy népgyűlést rendeztek, mely teljesen rendben folyt le. Kikelték a szónokok Kaas Ivor báró ellen, a Bokányiról mondottak miatt. Kimondták, hogy ha Kaas Ivor, Bartha Miklós és Ugron Gábor vádjaitak nyolcz nap alatt vissza nem vonják, ugy elégtételt vesznek maguknak.

— **Eljegyzés** Bagoly David dobollói áll. tanító eljegyezte Pál Iduskát Papolezon.

— **Szabó ipari szaktanfolyam Kovásznán.** A keresk. miniszter a kovásznai ipartestület és hitelszövetkezet kérésére az ottani szabók részére a modern kor kívánalmait szerinti ruhaszabás elsajátítására államköltségen egy 16 napig tartott szaktanfolyamot rendeztetett. A tanfolyam vezetője Csontos Imre fővárosi szabómester, a szabó iparosok lapja szerkesztője volt. A zárvisza már 25-én volt. Vikár Béla miniszteri kiküldött vezetője alatt Hollaky Attila főszolgabíró s mások jelenlétében. A tanfolyamon résztvettek s kitűnő képzést szereztek a következő székely szabó-iparosok: Székely Gergely, Debrecei József, Csomos Lázár, Bulyka István, Vajna József, Vajna István, Gáspár Gergely, Császár János, Csutak Imre kovásznai lakosok; Fülöp Sándor, György Benedek, Nagy Ferencz, és Szigethy Albert zabolai lakosok; Dancs Mihály kőrsi és Kiss Sándor egerpataki lakos.

— **A málnási szénsavsűrítő gyár közgyűlése.** A „Siculia“ Természetes Szénsavtűrítő gyár Részvénytársaság vasárnap tartotta meg közgyűlését Sepsiszentgyörgyön, a Haromszéki Takarékpénztár üléstermében Potsa József v. b. t. tanácsos, főispán elnökléte alatt. A közgyűlés az igazgató és a felügyelőbizottság jelentéseit tudomásul vette és a nyerevény felosztási tervét elfogadta. Továbbá elhatározta egy újabb artézi furás keresztültvitelét, huszezer korona költség erejéig. Az igazgatóság kisorsolt tagjait Bogdán Arthur, dr. Bodor Tivadart és Gyárfás Győzöt a közgyűlés ezután újból megválasztotta.

— **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. (24—10.)

POSTA-ÜGY.

Felhívás a közönséghez a levelek czimzése tárgyában.

A közönségnek a levelek és más postai küldemények czimzésénél követett azon eljárása, hogy a rendeltetési-hely nevét az: a, — on, — en, — ön raggal látják el, — számos zavart idéz elő.

Igy a Tura, Vaja, Ród, Bát, Topolya, Hornya stb. községnevek ragozása folytán a: — Turán, Vaján, Ródlon, Báton, Topolyán, Hornyán, stb. alakok keletkeznek, melyek ez alakjukban egy-egy más község nevének felelnek meg.

A postai szolgálat biztonság és pontossága érdekében, de egyszersmind a helynevek rendezésének és a végleg megállapított helynevek általános elterjedésének érdekében is kívánatos, hogy a postai küldemények czimzésénél a helynevek főlegesen és gyakran zavart okozó ragozása lehetőleg mellőztessék, és pusztán eredeti hivatalos alakjában vezettessék a küldemény czimlapjára.

Kolozsvár, 1903. március 22.

A kir. posta-igazgató.

Közzgazdaság.

Lovattenyészto közönség figyelmébe.

Köztudomásra hozom, hogy a vármegyei gazdasági bizottság folyó évben is Egerpatakon méltóságos Márk Károly ur birtokán csikókezelőt állít be és a lötenyészto gazdasági közönség rendelkezésére bocsátja.

A birtok a réty-kovácsnői utvonall, az egerpataki ut, Egerpatak község és a Kovászna vize által határoltatik és mintegy 170 hold katasztralis holdat tesz ki, melyből 50 hold kaszáló, 24—27 hold here és többi ugareleget.

A legeltetési díj ez évben is 20 koronában lesz megállapítva, azonban a bizottság a csikókat nem biztosítja, de a tulajdonos kívánsága és költségére eszközölteti kedvezményes biztosítási díj mellett.

Felhivom azon tulajdonosokat, kiknek birtokukban 2—3 éves csikójuk van és azokat legelőre óhajják adni, hogy ezen szándékukat folyó évi május hó 10-ig Kesse Lajos törvényhatósági m. kir. állatorvosnak Sepsiszentgyörgyön hozzák tudomására.

Tekintettel, hogy ezen legelő részben értékesítő piacot is képez, továbbá réten lévő legelő, nemesebb és nagyobb igényű csikók is aggály nélkül oda helyezhetők, továbbá bita állomástól könnyen megközelíthetők, állatorvosi felügyeletről gondoskodva van és kellemetlen esős idő esutere színnel van el látva, ajánlom a gazdasági közönség figyelmébe.

A bejelentett csikók folyó évi május hó 17-én fognak a legelőre felvétetni, mely napra egy bizottság fog ott működni és esetleg a biztosításra becslest eszközölni.

Háromszékvármegye gazdasági bizottsága nevében. Sepsiszentgyörgy, 1903. évi március hó 26-án

Potsa József,
főispán, elnök.

NYILTTÉR *)

Válasz Dr. Szaecsvay Gyula urnak a „Székelyföld” folyó évi 27-dik számában közreadott nyilatkozatára.

Anoak kiigazolására, a mit Dr. Szaecsvay Gyula ur tiz krajezáért folytatott perre vonatkozólag a szabadelvűpárt gyűlésén mondtam, közlöm az alábbi nyilatkozatot:

Nyilatkozat.

Melynél fogva alólírottak, mint tanuk kinyilatkoztatjuk azt, hogy jelen voltunk kérdívásárhelyi ügyvéd Dr. Szaecsvay Gyula urnál azon alkalommal, a midőn a Kelemen József és Kelemen László torjai lakosok közt felmerült 20 filléres értékű évi elvont haszon feletti per költségei a 274. %b. 275. %a hrszámú ingatlan ve-vői által névszerint Darvas János és neje Török Ágnes által alperes Kelemen László és neje eladók jelenléteben, mint a kik ezen 20 filléres perből kifolyólag egyetlen laktelkűket eladni kénytelenek voltak — ki-fizették.

A 20 fillér haszon miatti per foly-tán a laktelek szabad kézből eladott 240 f.-ért, volí tulajdonosa perkölt-ségbe fizetett 181 fr.-tot s így meg-maradt Kelemen László s nejének 59 frt készpénze, jöllehet csak Ke-lemen László volt peres fél s mert

*) E rovatban közöltékért felelősséget nem vállal

a szerk.

nejének pénzét is lefoglalták ő is megszabadult a laktelek részétől s ma a család 4 gyermekkel együtt hajlék nélkül van.

Torja, 1903. Április hó 4-én.

Baróthy József
k-jegyző.

Solyom Gyula
k-bíró.

Ezen nyilatkozathoz semmi hozzá adni valom nincs, csak annyit kívá-nok még megjegyezni, hogy a köz-tem és Szaecsvay Gyula ur közt felmerült becsületbeli ügyben felvett jegyzőkönyvben ezen kifejezés „az ügyvédek pöcczák” általam a mon-dott alkalommal nem használtatott, s ez iránt megbízottaim egyikét Dr. Sinkovits Ottó urat még múlt hó 29-éről írt levelemben felvilágosítot-tam, Dr. Domokos Ödön urral pedig személyesen találkozáva, mindketten oda nyilatkoztak, hogy ők a kérdés alatti kifejezést miután a gyűlés ter-mében nem voltak benne nem hal-lották, de Szaecsvay Gyula ur meg-bízottainak állítására elhitték s en-nek alapján nyert az olyan kifejezést a jegyzőkönyvben, melyhez meg-bízottaim is hozzájárultak.

Még csak annyi megjegyzésem van Szaecsvay Gyula ur nyilatkoza-tára, hogy az abban foglalt ezen ki-fejezés „meg akartam fenyeíteni” azt bizonyítja, hogy Szaecsvay Gyula urnak a lovagias elégtétel adás szabályairól még csak elemi fo-galma sincs, mit éretlen kifejezéseivel eléggé igazol.

Torján, 1903. ápril 4-én.

B. Apór János.

Szám 1471—903.

Hirdetmény.

Az 1884 évi XVII. t.-cz. 27. §-a alapján közhirrre teszem, hogy kézdí-vásárhelyi Török Sándor szeszgyáros az innen nyert I. fokú telepengedély-től elállva, szeszgyártelepét a mino-rita Konvent tulajdonát kepező s általa bérbe birt helyiségről, a Kanta-utca 104. házszám alatt fekvő tel-kére, az ugynevezett „Veres masinába” akarja áthelyezni, mely telek ezelőtt 15 évvel ugyanezen gyártelepnek már helyiségül szolgált.

Ezen telepre vonatkozó helyszíni rajz- és épület tervek ezen hatóság-hoz benyújtattak s azokat itt a hi-vatalos órák alatt bárki betekinthe-ti, s érdeket felek esetleges észrevételei-kei vagy ellenvetéseiket azok ellen, ezen hirdetmény megjelenésétől szá-mítandó 15 nap alatt akár szóval, akár írásban megtehetik.

Egyuttal közhirrre teszem, hogy ugy a telep, mint az ezzel kapeso-latos átalakítási engedély felett a helyszíni tárgyalás 1903. ápril. 20 án

délután 3 órakor fog megtartatni s ezen érdekelt felek megjelenhetnek. Kézdívásárhely város tanácsa, mint ipar és építészeti hatóság 1903. ápril. hó 2-án.

Polgármester helyett:
Dobay János,
főjegyző.

(80. 1—1.)

Hirdetmény.

Kézdí-Polyán község előljá-rósága köztudomásra hozza, hogy K. Polyán község képviselőtársaság 1903. évi ja-nuár 31-én 17. jkvi pont alatt ho-zott határozata alapján a kétág ha-vasában a vágás tér területén lévő fenyő erdőnek 8000—10000 □ méter haszon fenyőfa 1903. évi ápril 20-án délelőtt 10 órakor a község házá-nál nyilvános árverésen a legtöbbet igé-rőnek elfog árvereztetni.

Az árverési feltételek a m. kir. erdőgazdálkodásról Kézdívásárhelyt és a községi előljá-róságnál megte-kinthe-tők.

Az előljá-róság:

Kézdí Polyánban, 1903. márczius 31-én.

Zonda Mihály s. k.,

jegyző.

Boldizsár Balint s. k.,

k-bíró

(79. 1—2)

(82. —3.)

Eladó istálló.

Egy teljesen jókarban levő nagy istálló, mely könnyen átalakítható 3, esetleg 4 szobás lakó házzá — jutányos áron **azonnal eladó.** Értekezhetni a lap kiadóhivatalában.

HIRDETÉSEK.

ELADÓ

egy 13 soros könnyű, jó karban levő **vetőgép.** Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatalban. (81. 1—3.)

Hirdetések jutányos áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

KIADÓ LAKÁS!!

A temető útján lévő **JANCSÓ GYULA** lakása, a mely vll 4 szoba, kamara, konyha, pincze, kettős nagy udvar, istálló, ólak, szí-vatytyus kut az udvaron 1903. április hó 24-től

több évre haszonbérbe kiadó.

(30. 11—2.)

URANOS

Kizárólagos
gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK vegyészeti gyára

BUDAPEST,
VI., Rózsa-utca 85.

-K É K

(54. 3—20)

ruha-mosáshoz
a legjobb kékítőszert.

— Törvényesen védve —

Mosóint'zetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruha-kékítő.

OLCSÓ ÉS FELÜLMULHATLAN!

kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő. — 1 n gy üveg 1'60 kor. 1/2 üveg 1 kor.

KAPHATÓ MINDENÜTT!

Utánzatoktól óvakodjunk!